

HET VOEREN VAN EEN GEMENGD RANTSOEN KAN HET GOEDKOOPST IN LOONWERK. EEN **EIGEN VOERMENGWAGEN IS DUURDER**, MAAR WORDT WEL OP VEEL BEDRIJVEN TOEGEPAST.

Laagste kosten bij voeren in loonwerk

rundveehouderij

VOOR een goed gemengd rantsoen is een voermengwagen nodig. Dat de kosten daarvoor hoger zijn, is duidelijk. Deze moeten via het betere en mogelijk goedkopere rantsoen terugverdiend worden. De hogere kosten van de voermengwagen en zwaardere trekker en of shovel zijn echter te voorkomen. Optie is het voeren in loonwerk, eind 2009 waren er circa 30 loonbedrijven die dat deden. Een andere

optie is het laten maken van een mengkuil. De mengkuil kan dan eenvoudig aan de koeien worden verstrekt.

Verschil tot €155 per koe

In tabel 1 zijn drie voermethodes voor twee bedrijfsgroottes doorgerekend: een voor 70 en een voor 120 melkkoeien. De eerste optie is het aanleggen van een mengkuil en voeren met een relatief goedkope voerblokdoseerwagen. Als

tweede is het werken met een voermengwagen berekend. De derde optie laat de kosten zien wanneer een loonwerker wordt ingeschakeld.

Voeren in loonwerk is veruit de goedkoopste optie als ook de eigen arbeid wordt gerekend. Voeren in loonwerk op een bedrijf met 70 koeien kost €127 per koe per jaar. Dat is €155 per koe minder dan met een eigen voermengwagen. Op het bedrijf met 120 koeien is het verschil kleiner, maar altijd nog €82 per koe. Alle kosten zijn berekend exclusief btw.

Kosten mengkuil vanaf €125 per koe

De jaarlijkse mechanisatiekosten zijn gebaseerd op de voersystemen (tabel 2). Bij de mengkuil is gerekend met een U-snijder en een voerblokdoseerwagen (3,3 kuub voor 70 koeien en 7 kuub voor 120 koeien). Gerekend is met 9 procent afschrijving en 5 procent rente over het gemiddeld geïnvesteerd vermogen. De totale kosten voor mechanisatie zijn dan voor 70 koeien €2.608 en voor 120 koeien €3.049. De trekkerkosten zijn berekend op basis van Kwin en zijn voor beide bedrijfsgroottes €9,07 per uur voor een trekker van 50-60 kW. Het brandstofverbruik is 10 liter per uur bij een

1. Voerkosten melkkoeien inclusief arbeid variëren van €127 tot €255 per koe

berekening kosten voerverstrekking melkvee exclusief jongvee, bedragen in € excl. btw

	mengkuil ¹⁾		voermengwagen ²⁾		loonwerkvoeren ³⁾	
	70	120	70	120	70	120
aantal koeien	70	120	70	120	70	120
hoeveelheid melk (kg)	560.000	960.000	560.000	960.000	560.000	960.000
arbeid (uren) ⁴⁾	164	243	274	365		
kosten mechanisatie	2.608	3.049	5.099	6.980		
trekkerkosten	1.490	2.207	4.076	6.128		
brandstof	1.068	1.582	2.491	3.796		
loonwerk					8.918	15.288
aanleggen mengkuil	4.800	8.200				
arbeidskosten (€22,50/uur)	3.696	5.475	6.159	8.213		
totaal	13.661	20.513	17.825	25.116	8.918	15.288
totale kosten exclusief arbeid:						
- per koe	142	125	167	141	127	127
- per 100 kg melk	1,78	1,57	2,08	1,76	1,59	1,59
totale kosten inclusief arbeid:						
- per koe	195	171	255	209	127	127
- per 100 kg melk	2,44	2,14	3,18	2,62	1,59	1,59

¹⁾ voerverstrekking op basis van U-snijder en blokkendoseerwagen van 3,3 respectievelijk 7 kuub met trekker van 50-60 kW, aanleggen mengkuil is inclusief shovel, aanrijden en extra plastic; ²⁾ kosten op basis van 12-kuubs voermengwagen met trekker met voorlader en kuilhopper van 70-80 kW (70 koeien) en 18-kuubs voermengwagen met trekker met voorlader en kuilhopper van 80-90 kW; ³⁾ kosten loonwerkvoeren tegen tarief van €0,35 per koe (zesmaal voeren per week met 's zaterdags extra voeren voor zondag; ⁴⁾ aantal uren per voersysteem gebaseerd op gegevens uit praktijkonderzoek van ASG.
bron: Kwin 2009-2010 en Praktijkonderzoek ASG

Exclusief eigen arbeid is alleen de optie met mengkuil bij 120 koeien met €125 per koe goedkoper dan voeren in loonwerk. Per 100 kilo melk variëren de kosten inclusief arbeid tussen €1,59 voor loonwerkvoeren en €3,18 voor 70 koeien met een voermengwagen.

2. Jaarkosten variëren sterk per voersysteem

berekening jaarkosten, bedragen in € exclusief btw

		voermengwagen ¹⁾		U-snijder	blokkendoseerwagen	
		12 kuub	18 kuub	2,5 m	3,3 kuub	7 kuub
vervangingswaarde		27.900	41.100	6.900	11.400	14.500
afschrijving	9 %	2.511	3.699	621	1.026	1.305
onderhoud en verzekering	2,5 %	698	1.028	173	285	363
rentekosten ²⁾	2,75 %	767	1.130	190	314	399
totaal		3.976	5.857	983	1.625	2.066

¹⁾ verticaalmenger inclusief weeginrichting; ²⁾ 5 % rente over gemiddeld geïnvesteerd vermogen bij 10 % restwaarde
bron: Kwin 2009-2010

De machines worden in tien jaar afgeschreven met een restwaarde van 10 procent. Het gemiddeld geïnvesteerd vermogen is dan 55 procent van de aanschafwaarde. Bij 5 procent rente is de jaarlijkse rentelast 2,75 procent van de aanschafwaarde.

prijs van €0,65 per liter.

In totaal is 164 uur nodig voor het voeren van 70 koeien, bij 120 koeien is dat 243 uur. Op het bedrijf van 70 koeien komen de trekker- en brandstofkosten uit op €1.490 en €1.068. Bij 120 koeien is dat respectievelijk €2.207 en €1.582.

Voor het aanleggen van een mengkuil is gerekend met een prijsindicatie van €68,25 per koe. De werkelijke kosten variëren met de kuilligging, het aantal bijproducten en de hoeveelheid per keer.

De arbeidskosten zijn meegenomen te-

gen een tarief van €22,50 per uur. De totale kosten inclusief arbeid voor het voeren van 70 melkkoeien met mengkuil komen uit op €13.661, per koe is dat €195. Op het bedrijf met 120 koeien zijn de totale voerkosten €20.513, €171 per koe.

Kosten voermengwagen

Voor het bedrijf met 70 koeien is uitgegaan van een voermenger van 12 kuub en een trekker van 70-80 kW (uurkosten €14,89 en 14 liter brandstof per uur).

Voor het bedrijf met 120 koeien is gere-

kend met een mengwagen van 18 kuub en een trekker van 80-90 kW (uurkosten €16,79, 16 liter brandstof per uur).

Ook zijn er kosten voor een voorlader (voor de helft toegerekend) en een kuilhopper. Voor de voorlader en kuilhopper zijn de jaarkosten berekend op €1.123. Dat bedrag is meegenomen bij de mechanisatiekosten. Er is uitgegaan van één trekker voor laden, mengen en voeren. In de praktijk zal vaak een extra trekker, shovel of verreiker worden ingezet. Hoeveel de extra kosten dan zijn, is afhankelijk van aanschafprijs en het aantal gebruiksuren. De totale kosten van een voermengwagen inclusief eigen arbeid zijn op basis van de gekozen uitgangspunten €17.825 bij 70 koeien en €25.116 voor 120 koeien, per koe €255 en €209.

Laagste kosten bij loonwerkvoeren

Voor het voeren in loonwerk is gerekend met een tarief van €0,35 per koe per dag. Het tarief is afhankelijk van berekende voorrijkosten, aantal en hoeveelheid bijproducten en bijvoorbeeld de ligging van de kuilplaten. 70 koeien voeren kost dan €8.918, 120 koeien kost €15.288. Per koe in beide gevallen €127. Dat is €44 tot €68 per koe goedkoper dan de optie met mengkuil. De optie met eigen voerwagen is bij 70 koeien €128 duurder per koe, bij 120 koeien is het verschil €82.

In de berekening zijn echter alleen nog maar de melkkoeien gevoerd. Het voeren van het jongvee kost op de bedrijven met de voerdoseerwagen of voermengwagen alleen nog extra tijd en brandstof. Een boer die kiest voor loonwerkvoeren kan het jongvee ook door de loonwerker laten voeren, het tarief is dan de helft of nog lager. Of hij moet zelf toch nog (eenvoudige) voerapparatuur aanhouden en daarvoor kosten maken.

Voor het bepalen van de beste optie is doorrekenen van de eigen situatie nodig. Uiteindelijk geven niet de laatste euro's verschil de doorslag.

FOTO: HANS PRINSEN

Wim Esselink

Voeren in loonwerk is een goedkoop alternatief voor het voeren van de koeien. Ook als de eigen arbeid niet wordt gerekend, is loonwerk vaak de goedkoopste optie.

